

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/52/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015200189
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6015200189.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu: JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča v právnej veci žalobcu: P. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX R. - Y., štátny občan Slovenskej republiky, zastúpený Q.. J.. C. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXXX/X, XXX XX R., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ÚPS/USI/SSVOPHN/SOC/2014/1834-0002 zo dňa 30.12.2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/39/2015-34 zo 17. februára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/39/2015-34 zo 17. februára 2016 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 23S/39/2015-34 zo 17. februára 2016 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. ÚPS/USI/SSVOPHN/SOC/2014/1834-0002 z 30. decembra 2014 a náhradu trov konania mu nepriznal. Napadnutým rozhodnutím v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci zo 14. novembra 2014 č. LC4/OPVHN/SOC/2014/10147-0013 zo 04. novembra 2014 bola žalobcovi uložená povinnosť vrátiť pomoc v hmotnej núdzi poskytovanú neprávom za obdobie od 01. januára 2011 do 28. februára 2014 v sume 2 375,- eur, zvýšené o 10% v sume 237,50 eur, t.j. celkom v sume 2 612,50 eur do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Prvostupňový rozsudok súd odôvodnil tým, že dávka v hmotnej núdzi bola žalobcovi poskytnutá od 1.1.2011, hoci už v tomto čase bol žalobca konateľom a spoločníkom troch obchodných spoločností a konateľom a spoločníkom ďalších spoločností sa stal v roku 2013. O poskytovaní príspevku v hmotnej núdzi bolo rozhodované 7.1.2011.

Žalobca bol od 2.1.2012 vlastníkom osobného motorového vozidla MERCEDES-BENZ C220CDI, EČ: LC 777 BL (od 2.7.2008 do 2.1.2012 bola držiteľom motorového vozidla spoločnosť Silver - AG s.r.o., ktorej spoločníkom a konateľom bol žalobca). Od 2.1.2012 bol žalobca držiteľom motorového vozidla Škoda Octavia EČ LC 373 BM (od 26.8.2008 do 2.1.2012 bola držiteľkou tohto vozidla Vlasta Malčeková - TERMAL). Vozidlo nevyužívala na individuálnu prepravu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia. V čase, keď žalobca požiadal o dávku v hmotnej núdzi, už bol žalobca držiteľom motorového vozidla a v priebehu ďalšieho obdobia, v čase poberania dávok v hmotnej núdzi bol dokonca držiteľom 2 motorových vozidiel. Žalobca tieto skutočnosti v čase podania žiadosti o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi zamlčal a v čase poberania dávok v hmotnej núdzi neohlásil hodnotu svojho majetku v zmysle § 29 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi.

Žalobca v čase poberania dávok v hmotnej núdzi bol vlastníkom viacerých nehnuteľností, a to: pozemku v katastrálnom území R. parcela CKN č. XXX/X zapísané na LV č. XXXXXX, ktorý žalobca nadobudol kúpnu zmluvou uzatvorenou s mestom Lučenec dňa 3.12.2011, pričom celková kúpna cena predstavovala 6 870,- Eur. Uvedenú sumu mal uhradiť podľa kúpnej zmluvy v lehote 14 dní od podpisu, tj. 27.12.2011. Žalobca bol ďalej vlastníkom bytu č. XX vchod č. XX na V. poschodí bytového domu so súpisným číslom XXX T. II, R. postavený na parcele KN - C č. XXXX/X zapísané na LV č. XXXX v katastrálnom území R., ktorý nadobudol kúpnu zmluvou zo dňa 6.12.2013, pričom celková kúpna cena predstavovala sumu 7 000,- Eur, z notárskej zápisnice zo dňa 25.2.2014 bolo preukázané, že účastník konania túto nehnuteľnosť (byt) predal za 11 000,- Eur a v tento deň mu bola aj táto suma vyplatená. Žalobca bol ďalej vlastníkom bytu č. XX nachádzajúci sa vo vchode č. 8, na prízemí bytového domu so súpisným č. XXXX v štvrti M. R. M., postavený na parcele KN - C č. XXXX/X, zapísaný na LV č. X XXX, ktorý žalobca nadobudol kúpou dňa 23.1.2014 za 18 000,- Eur, pričom sumu 17 800,- Eur vložil v tento deň v hotovosti na účet predávajúceho a 200,- Eur v hotovosti do rúk predávajúceho pri podpise zmluvy. Byt č. XX nadobudol žalobca zmluvou zo dňa 6.12.2013, pričom kúpna cena predstavovala sumu 7 000,- Eur, z notárskej zápisnice zo dňa 25.2.2014 bolo preukázané, že žalobca túto nehnuteľnosť (byt) predal za 11 000,- Eur a v tento deň mu bola táto suma aj vyplatená. Z dátumu kúpy bytu č. XX (6.12.2013) a z dátumu predaja predmetného bytu (25.2.2014) je zrejmé, že už v čase kúpy bytu dňa 6.12.2013 musel mať žalobca prostriedky, ktoré vyplatil v súvislosti s touto kúpnu zmluvou a nebol odkázaný na prostriedky, ktoré získal predajom tohto bytu (25.2.2014) za 11 000,- Eur. Ďalší byt č. XX nachádzajúci sa vo vchode č. X na prízemí bytového domu so súpisným č. XXXX v štvrti M. R. M. v R. postavený na parcele KN č. XXXX/X, zapísaný na LV č. XXXX nadobudol žalobca kúpou 23.1.2014 za 18 000,- Eur, pričom sumu 17 800,- Eur vložil v tento deň v hotovosti na účet predávajúceho a 200,- Eur v hotovosti do rúk predávajúceho pri podpise tejto zmluvy. Aj spomínaný byt č. XX nadobudol žalobca ešte pred predajom bytu č. XX., nakoľko byt č. XX bol nadobudnutý 23.1.2014, a byt č. XX bol predaný až neskôr 25.2.2014. Kúpa a predaj predmetných bytov nasvedčuje tiež tomu, že žalobca musel mať dostatok finančných prostriedkov a nebol odkázaný ani na pomoc v hmotnej núdzi. Žalobca si ani pri obchodovaní s bytmi nesplnil svoju ohlasovaciu povinnosť v zmysle § 29 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi, neohlásil výšku svojich príjmov a hodnotu majetku a zmeny majetkových pomerov, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky dávky a príspevkov. Žalobca je aj vlastníkom pozemku v katastrálnom území R. parcela E. č. XXX/X, ostatné plochy o výmere 687 m² napísaný na LV č. XXXXX, ktorý nadobudol kúpnu zmluvou zo dňa 13.12.2011 uzatvorenou s Mestom Lučenec, pričom celková kúpna cena predstavuje sumu 6 870,- Eur. Žalobca si taktiež aj v tomto prípade nesplnil svoju ohlasovaciu povinnosť v zmysle § 29 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi. Žalobca bol upozornený v zmysle § 29 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi na jeho povinnosť a následky vyplývajúce z nesplnenia si povinnosti, čo potvrdil aj svojim podpisom v žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi a okrem toho žalobca prebral aj osobitné poučenie, čo taktiež potvrdil svojim podpisom. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd neuveril žalobcovi, že nebol riadne poučený o dôsledkoch nesplnenia si ohlasovacej povinnosti. Pokiaľ ide o pôžičku uzatvorenú 1.1.2012, ktorou si žalobca mal požičať 7 000,- Eur, z tejto vyplýva, že žalobca sám vyhlásil, že má dostatočné finančné prostriedky na úhradu svojich eventuálnych záväzkov a že v rámci svojho bezpodielového spoluvlastníctva disponuje dostatočným majetkom na úhradu svojich záväzkov. Žalobca bol pre účely pomoci v hmotnej núdzi posudzovaný ako jednotlivец a nie ako spoločne posudzovaná osoba, preto aj ust. § 8 zákona č. 599/2003 Z.z. nemožno

vykladať tým spôsobom ako to urobil žalobca. Žalobca nebol vlastníkom, resp. držiteľom jedného motorového vozidla ale bol viacerých motorových vozidiel, vozidlá neboli staršie ako 10 rokov, nebolo potrebné aby kvôli tomu správny orgán nariadil znalecké dokazovanie. Pokiaľ žalobca poukazoval na to, že osobné motorové vozidlo používa aj na prepravu starej matky, ktorá je ťažko postihnutá osoba, nemožno na to prihliadať, pretože nejde o spoločne posudzovanú osobu. Obchody, ktoré žalobca realizoval v čase poberania príspevku v hmotnej núdzi s bytmi a obchod s ďalšou nehnuteľnosťou nenasvedčujú tomu, že by žalobca bol v hmotnej núdzi. Žalobca mal dostatok finančných prostriedkov na to, aby si zabezpečil základné životné podmienky využívaním vlastného majetku. Druhostupňový správny orgán - žalovaný vo svojom rozhodnutí napravil procesné pochybenie, ktorého sa dopustil prvostupňový správny orgán, keď žalovaný správne odkázal na zákon č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi, keďže v súvislosti s § 33 ods. 1-4 zákona č. 417/2003 Z.z. o nárokoch pred 1.januárom 2013 a aj po decembri 2013 sa rozhoduje podľa zákona účinného do 31.decembra 2013, preto žalovaný správne odkázal na § 29 ods. 4 písm. a) zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a na § 33 ods. 1-4 zákona č. 417/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi. Vzhľadom k tomu, že u žalobcu neboli splnené podmienky pre poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi, žalobca si nespĺnil svoju ohlasovaciu povinnosť v zmysle § 29 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z.z., správne orgány postupovali v súlade so zákonom, keď v zmysle § 29 ods. 4 písm. a) zákona č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi uložili žalobcovi vrátiť neprávom vyplácané dávky. Z uvedených dôvodov krajský súd preto žalobu žalobcu zamietol.

Proti prvostupňovému rozsudku sa včas podaním odvolaním bránil žalobca tvrdiac, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietá nesprávnosť tvrdenia krajského súdu, že v čase, keď žiadal o dávku v hmotnej núdzi už bol držiteľom motorového vozidla a v priebehu ďalšieho obdobia počas poberania dávok bol dokonca držiteľom dvoch motorových vozidiel. Uvádza, že o dávku v hmotnej núdzi požiadal dňa 03. januára 2011 a prvé vozidlo nadobudol na základe darovacej zmluvy bezodplatne 02. januára 2012, teda rok po tom, ako žiadal o dávku v hmotnej núdzi. Žalobca má ďalej za to, že správny orgán sa neriadil ustanovením § 8 ods. 3 zákona č. 599/2003 Z.z. V tomto ustanovení zákon expresis verbis vymedzuje, predaj alebo prenájom ktorých vecí nemožno od osoby v hmotnej núdzi požadovať. Krajský súd sa podľa jeho mienky nevysporiadal ani s tým že prvá právna skutočnosť, kde mal porušiť oznamovaciu povinnosť nastala až 13. decembra 2011, keď za požičané prostriedky nadobudol pozemok - záhradu evidovanú na LV č. XXXXX. Ostatné právne skutočnosti nastali až neskôr. Uvádza, že správny orgán ho pri podávaní žiadosti o poskytnutí dávky nepoučil o skutočnostiach, ktoré tvrdí vo svojich vyjadreniach. Mal vyzvať správny orgán na predloženie poučenia, čo mal správny orgán odmietnuť, pretože také poučenie neexistuje. Poukázal ďalej na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/9/2011 a na ustanovenie § 29 ods. 4 písm. a) zákona č. 599/2003 Z.z. , podľa ktorého občan v hmotnej núdzi je povinný vrátiť dávku iba vtedy, ak vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa mu vypláca neprávom. Poukazuje na to, že počas poberania dávky v hmotnej núdzi bol zároveň evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako uchádzač o zamestnanie, pričom z evidencie uchádzačov o zamestnanie bol vyradený od 01. mája 2013, od účinnosti novely zákona č. 5/2004 Z.z., podľa ktorej konateľ a spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným nemohli byť evidovaní ako uchádzači o zamestnanie. V čase, keď žiadal o dávku v hmotnej núdzi takáto právna úprava účinná nebola. Má preto za to, že krajský súd retroaktívne zasahuje do jeho práv. Z uvedených dôvodov navrhuje, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý zdôraznil, že v samotnej žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi žalobca vyhlásil, že nemá žiadne spoločne posudzované osoby, teda bol posudzovaný ako jednotlivец, trvale bývajúcí spolu s rodičmi na adrese D. v R. Iné bydlisko v priebehu celého správneho ani súdneho konania neuviedol. V roku 2014 bolo Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny zistené, že žalobca v žiadosti z 03. januára 2011 zamlčal, že v čase jej podania bol v troch spoločnostiach TERMÁL Pinciná, s.r.o., TERMÁL Kriváň, s.r.o. a SILVER-AG, s.r.o. spoločníkom a konateľom. Zároveň žalobca písomne vyhlásil, že všetky údaje, uvedené v žiadosti sú pravdivé žalobca si je vedomý právnych následkov v prípade uvedenia nepravdivých údajov. Toto poučenie žalobca vlastnoručne

podpísal 03. januára 2011. Súčasne bol žalobca poučený o povinnosti ohlásiť úradu písomne do 8 dní zmeny vo všetkých skutočnostiach rozhodných na trvanie nároku na dávku a príspevky a na ich výplatu. Občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný v lehote do 8 dní oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, zmeny v ich výške ako aj zmeny v majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie výšky pomoci v hmotnej núdzi. Žalobca bol poučený aj o okolnostiach, za ktorých je povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť, zvýšené o 10% odo dňa, od kedy nepatrili vôbec alebo vo výške v akej sa vyplátili. Žalobca v celom správnom konaní nespochybňoval poučenie o jeho povinnostiach a následkoch pri podaní žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi. V odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu sa vôbec nezaoberal otázkou jeho poučenia pri podaní žiadosti. Až v žalobe z 9. februára 2015 žalobca spochybňuje tvrdenie správneho orgánu, že bol poučený dňa 03. 01. 2011. Žalovanému však v súvislosti s uvedeným nie je zrejmé, prečo potom poučene podpísal. Na pojednávaní pred prvostupňovým súdom otázka riadneho poučenia žalobcu nebola vôbec vznesená, pričom súd v plnom rozsahu odkázal na poučenia žalobcom podpísané, nachádzajúce sa v spisovej dokumentácii, pričom žalobca voči nim nenamietal. Žalovaný odmieta tvrdenia žalobcu, že pri nahliadnutí do spisu sa uvedené doklady nenachádzali v spisovej dokumentácii. Ak by totiž žalobca nepodpísal poučenie o svojich povinnostiach, nebola by mu poskytovaná pomoc v hmotnej núdzi. Žalovaný ďalej nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že prvá právna skutočnosť, ktorou porušil oznamovaciu povinnosť nastala až 13. 12. 2011, kedy kúpil od mesta Lučenec pozemok. Prvostupňový správny orgán však zistil a preukázal, že žalobca už pri podaní žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi zamlčal spoluvlastníctvo v troch obchodných spoločnostiach a postavenie konateľa v nich. Žalobca teda oznamovaciu povinnosť porušil už pri podávaní žiadosti o dávku, pričom prvostupňový súd na túto skutočnosť riadne poukázal. Nad rámec uvedeného ešte žalovaný podotýka, že pozemok, ktorý žalobca kúpil od mesta Lučenec nie je záhradou, ale ostatnou plochou o výmere 687 m². Z kúpnej zmluvy z 13. decembra 2011 je zrejmé, že kúpnu cenu za pozemok zaplatil najneskôr 27. decembra 2011, pričom žalobca si 01. januára 2012 požičal od svojho brata 7 000,- eur, teda až po zaplatení kúpnej ceny. Navyiac v zmluve o pôžičke žalobca ako dlžník uviedol, že má dostatočné finančné prostriedky na úhradu svojich záväzkov v zmysle tejto zmluvy. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí riadne odôvodnil, z akého dôvodu neprihliadol na ustanovenie § 8 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Žalobca nevlastní poľnohospodársku pôdu, ale ostatnú plochu, v čase poberania dávky v hmotnej núdzi získal dve maximálne 4 ročné motorové vozidlá. Znalecký posudok sa vyhotoví, iba ak občan v hmotnej núdzi je vlastníkom jedného motorového vozidla. Žalobca nie je na základe posudku príslušného orgánu osobou s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanou na individuálnu prepravu. Prvostupňový súd nesprávne uviedol, že žalobca v čase podania žiadosti držiteľom motorového vozidla nebol, avšak v ďalšom je odôvodnenie rozsudku správne, pretože v čase poberania dávok sa stal vlastníkom dvoch vozidiel, pričom ani o jednom správny orgán neinformoval. Táto nepresnosť teda nemá podľa právneho názoru žalovaného vplyv na správnosť rozsudku. Žalovaný ďalej zdôrazňuje, že žalobca bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie podľa § 36 ods. 1 písm. r/ bod 1 zákona č. 5/2004 Z.z., podľa ktorého úrad vyradí uchádzača o zamestnanie z evidencie ak uviedol údaj, ktoré boli následne preukázané ako nepravdivé a viedli k jeho zaradeniu do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Žalovaný má za to, že tvrdenia žalobcu uvedené v odvolaní proti rozsudku sú účelové a pre vec je rozhodujúce, že žalobca v čase podania žiadosti o pomoc v hmotnej núdzi zamlčal, že je spoluvlastníkom a konateľom troch spoločností s ručením obmedzeným. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný navrhuje, aby odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže v prejednávanej veci začalo odvolacie konanie pred nadobudnutím účinnosti SSP, odvolací súd koná podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c O.s.p. v spojení s ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce (§ 246c O.s.p. v spojení s § 212 O.s.p. a nasl.), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., bez nariadenia

pojednávania a napadnutý rozsudok krajského súdu § 250ja ods. 3 posledná veta O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 33ods. 1 zákona č.417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi nárokoch pred 1. januárom 2014 sa aj po 31. decembri 2013 rozhoduje podľa zákona účinného do 31. decembra 2013.

Podľa § 1 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) tento zákon upravuje právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a poskytovaní dávky v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“) a príspevkov k dávke (ďalej len „príspevok“), ktorých cieľom je spolu s jeho príjmami zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi s prispením aktívnej účasti občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú. Základné životné podmienky na účely tohto zákona sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.

Podľa § 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi za vlastné pričinenie zabezpečenia príjmu alebo zvýšenia príjmu na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa považuje najmä vlastná práca, užívanie vlastného majetku podľa § 8 a uplatnenie zákonných nárokov podľa § 9 ods. 2.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, sa nepovažujú za občanov v hmotnej núdzi, ani keď ich príjem nedosahuje životné minimum ustanovené osobitným predpisom, ak si svojím majetkom môžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi.

Podľa § 8 ods. 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi za majetok podľa tohto zákona sa považujú hnutel'né veci a nehnuteľné veci, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty. Za majetok podľa prvej vety sa nepovažuje motorové vozidlo, ktoré je podľa technického preukazu staršie ako 20 rokov.

Podľa § 8 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, si majú pomôcť v hmotnej núdzi užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku. Od občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, nemožno požadovať predaj alebo prenájom

a) nehnuteľnosti, ktorú užívajú na primerané trvalé bývanie; u občana a fyzickej osoby, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, sa na primeranosť nehnuteľnosti užívanej na trvalé bývanie neprihliada, ak občan a fyzická osoba, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, dovŕšili dôchodkový vek,

b) poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, ktorú užívajú pre svoju potrebu,

c) hnutel'nej veci, ktorá tvorí nevyhnutné vybavenie domácnosti, alebo na ktorú sa poskytla jednorazová dávka v hmotnej núdzi alebo peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,

d) motorového vozidla, 14a) ktorého sú držiteľom alebo vlastníkom a

1. využívajú ho na individuálnu prepravu, na ktorú sú na základe posudku príslušného orgánu odkázaní¹⁴⁾ z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,

2. jeho hodnota podľa odborného stanoviska vyhotoveného znalcom^{14b)} alebo faktúry o kúpe motorového vozidla vyhotovenej osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj alebo distribúcia motorových vozidiel, nie je vyššia ako 35-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenej osobitným predpisom, alebo

3. ktoré je podľa technického preukazu staršie ako 10 rokov, alebo
e) hnutelnej veci, ak by bol v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 29 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný úradu v lehote do 8 dní oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie výšky dávky a príspevkov.

Podľa § 29 ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi je občan v hmotnej núdzi povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť zvýšené o 10 % odo dňa, od ktorého nepatrí vôbec, alebo vo výške, v akej sa vyplácali, ak nespĺnil niektoré jemu uložené povinnosti a prijímal dávku alebo príspevky alebo ich časť, hoci vedel a musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, než patrili.

Pri vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na § 219 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu s právnou citáciou právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku len obmedzil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku.

Dávka sociálnej pomoci, určená na pomoc v hmotnej núdzi, má zabezpečiť základné životné podmienky fyzickej osoby za jej príspevia a aktívnej účasti. Obsah pojmu základné životné podmienky definuje §1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi ako jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie. Účelom poskytovania dávky je teda zachovanie ľudskej dôstojnosti v extrémne nepriaznivých životných situáciách, nie poskytovanie „vreckového“ na uspokojovanie ľubovoľných potrieb žiadateľa.

Zákon tiež určuje, koho možno považovať za osobu v hmotnej núdzi, a to pozitívnym ako aj negatívnym vymedzením. Za občanov v hmotnej núdzi nemožno považovať ani osoby, ktorých príjem nedosahuje životné minimum, ak si svojím majetkom môžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi. Za majetok podľa tohto zákona sa považujú hnutelné veci a nehnuteľné veci, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty. Obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným je takýmto majetkovým právom, majúci povahu majetku.

Žalobca 3. januára 2011, kedy požiadal o dávku v hmotnej núdzi, bol spoločníkom a konateľom v troch spoločnostiach s ručením obmedzeným, a to v TERMÁL Kriváň, s.r.o.(od 06. júna 2008), TERMÁL Piciná s.r.o. (od 06. júna 2008) a SILVER-AG, s.r.o. (od 12. apríla 2007). Túto skutočnosť však v žiadosti o dávku neuviedol. Z administratívneho spisu predloženého odvolaciemu súdu tiež vyplynulo, že žalobca písomne vyhlásil, že všetky údaje, uvedené v žiadosti, sú pravdivé a je si vedomý právnych následkov v prípade uvedenia nepravdivých údajov. Poučenie vlastnoručne podpísal 03. januára 2011. Súd preto považuje za účelové žalobcovu tvrdenie, že nevedel a nemohol z okolností predpokladať, že dávka sa mu vypláca neprávom. Táto skutočnosť musela byť žalobcovi zrejma už v čase, keď napriek poučeniu zatajil skutočnosti dôležité pre priznanie dávky.

Prvou skutočnosťou, podmieňujúcou povinnosť žalobcu vrátiť pomoc v hmotnej núdzi poskytovanú neprávom tak nebolo neoznámenie nadobudnutia pozemku v KÚ Lučenec, parcela CKN č. XXX/X, zapísaný na LV č. XXXXX, ale zamlčanie obchodného podielu v uvedených obchodných spoločnostiach. Táto skutočnosť vyplýva tak z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k.23S/39/2015-34 zo 17. februára 2016 ako aj z napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Nad rámec uvedeného súd poukazuje na skutočnosť, že predmetný pozemok žalobca nemohol

nadobudnúť za požičané peniaze, ako uvádza v odvolaní, keďže zmluvu o pôžičke uzatvoril so svojím bratom až po splatnosti kúpnej ceny pozemku dňa 01. januára 2012.

Pokiaľ žalobca namieta opomenutie aplikovať § 8 ods. 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, odvolací súd dospel k záveru, že toto ustanovenie je pre žalobcov prípad irelevanté. Od občana v hmotnej núdzi a spoločne posudzovaných osôb nemožno požadovať predaj alebo prenájom nehnuteľnosti, ktorú užívajú na primerané trvalé bývanie, poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, ktorú užívajú pre svoju potrebu a ďalších zákonom špecifikovaných vecí. Ak sa vlastník nehnuteľnosti, ktorú užíva na primerané trvalé bývanie, dostane do hmotnej núdze, nie je možné požadovať od neho predaj tejto nehnuteľnosti, naopak, práve takýmto krajným situáciám by dávka mala pomôcť zabrániť. Uvedené sa však už z podstaty veci vzťahuje na predaj a prenájom už existujúceho, resp. bezodplatne nadobudnutého majetku. Ak však počas poberania dávky v hmotnej núdzi osoba odplatne nadobudne byt a pozemok a stane sa spoločníkom v dvoch obchodných spoločnostiach, do ktorých vloží spolu 8 500,- eur, je celkom zrejmé, že takáto osoba má príjem alebo majetok, ktorým si môže zabezpečiť jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie. V opačnom prípade by nebolo možné nadobudnúť uvedené veci, resp. majetkové práva. Žalobca navyš nikdy netvrdil, že byty, ktoré nadobudol počas poberania dávky v hmotnej núdzi, využíval na primerané trvalé bývanie, keďže správneho orgánu neohlásil skutočnosť, že prestal bývať s rodičmi a na trvalé bývanie začal využívať byt, ktorý nadobudol 6. decembra 2013 alebo byt, ktorý nadobudol 23. januára 2014. I s touto otázkou sa správny orgán riadne vysporiadal.

Nedôvodná je tiež odvolacia námietka týkajúca sa žalobcovho vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Ide o rozhodnutie správneho orgánu, proti ktorému mal žalobca možnosť brániť sa zákonom stanoveným spôsobom v samostatnom konaní a toto rozhodnutie nie je predmetom konania v prejednávanej veci, ani podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal aj odvolací súd za preukázané, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je zákonné, vydané po náležitom zistení skutkového stavu a logicky správne odôvodnené a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p., tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobca v tomto konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.